

АНАЛІЗ РЕГУЛЯТОРНОГО ВПЛИВУ

до проєкту наказу Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України «Про затвердження Вимог до змісту та форми звіту оператора установки про дотримання умов інтегрованого довкілльового дозволу»

I. Визначення проблеми

Верховною Радою України прийнято Закон України від 16 липня 2024 року № 3855-IX «Про інтегроване запобігання та контроль промислового забруднення» (далі – Закон), яким запущено реформу запобігання промислового забрудненню відповідно до вимог Директиви Європейського Парламенту і Ради 2010/75/ЄС від 24 листопада 2010 року про промислові викиди (інтегрований підхід до запобігання забрудненню та його контролю) (далі – Директива 2010/75/ЄС).

Статтею 17 Закону передбачено спеціальний механізм перевірки дотримання умов інтегрованого довкілльового дозволу. Так, оператор установки забезпечує дотримання умов інтегрованого довкілльового дозволу та згідно з пунктом 6 частини шостої статті 10 Закону подає до дозвільного органу через засоби Реєстру звіт оператора установки про дотримання умов інтегрованого довкілльового дозволу.

За змістом Закону інформація, на основі якої складено звіт оператора установки про дотримання умов інтегрованого довкілльового дозволу, зберігається протягом усього часу експлуатації установки та до припинення експлуатації установки.

Форма звіту оператора установки про дотримання умов інтегрованого довкілльового дозволу та вимоги до його змісту затверджуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища.

Затвердження форми звіту оператора установки про дотримання умов інтегрованого довкілльового дозволу та вимог до його змісту буде спрямоване на надання компетентному органу можливості перевіряти дотримання чи виконання умов інтегрованого довкілльового дозволу. Без затвердження форми і вимог до змісту такого звіту неможливим є контроль за дотриманням оператором значень гранично допустимих викидів, вимог екологічної безпеки та виконання усіх умов інтегрованого довкілльового дозволу.

Чинними нормативно-правовими актами, на сьогодні, зазначене питання не врегульовано, що не дозволяє здійснення європейських вимог у сфері охорони довкілля.

Проєктом наказу Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України «Про затвердження Вимог до змісту та форми звіту оператора установки про дотримання умов інтегрованого довкілльового дозволу» (далі – проєкт наказу) встановлюються детальні вимоги до форми і змісту звіту оператора установки про дотримання умов інтегрованого довкілльового дозволу.

UB
Міндовкілля
№25/1-14/8670-25 від 20.06.2025
КЕП: Гринчук С. В. 20.06.2025 16:15
3FAA9288358EC00304000000E1FC3400A1EFD800
Сертифікат дійсний з 13.09.2024 00:00 до 12.09.2026 23:59

Основні групи (підгрупи), на які проблема справляє вплив:

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Громадяни	+	–
Держава	+	–
Суб'єкти господарювання	+	–
у тому числі суб'єкти малого підприємництва	–	+

Проблема, яку пропонується врегулювати шляхом видання проєкту наказу, не може бути розв'язана за допомогою ринкових механізмів і діючих регуляторних актів, у зв'язку з відсутністю у законодавстві основних деталізованих вимог до форми та вимоги до змісту звіту оператора установки про дотримання умов інтегрованого довкіллявого дозволу.

Закон не встановлює конкретних вимог до змісту і форми звіту оператора установки про дотримання умов інтегрованого довкіллявого дозволу, встановлюючи загалом лише спосіб подання до дозвільного органу через засоби Реєстру звіту оператора установки про дотримання умов інтегрованого довкіллявого дозволу, періодичність подання звіту (один раз на рік не пізніше 31 березня року, наступного за звітним), час зберігання отриманої інформації. Інформація, на основі якої складено звіт оператора установки про дотримання умов інтегрованого довкіллявого дозволу, зберігається протягом усього часу експлуатації установки та до припинення експлуатації установки згідно із статтею 25 цього Закону.

Затвердження форм і вимог до складання таких документів, що містять інформацію про стан виконання вимог і умов інтегрованого довкіллявого дозволу надасть змогу визначати дотримання оператором гранично допустимих викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря, дотримання лімітів забору води, лімітів використання води, лімітів скидання забруднюючих речовин, гранично допустимих значень викидів шуму, вібрації та дотримання оператором лімітів багатьох інших видів забруднення.

II. Цілі державного регулювання

Основними цілями державного регулювання є:

зменшення негативного впливу промисловості на довкілля;

нормативне врегулювання питань, пов'язаних з отриманням інтегрованого довкіллявого дозволу;

контроль використання, вироблення або вивільнення небезпечних речовин в процесі діяльності суб'єктів господарювання;

визначення стану виконання оператором вимог і умов інтегрованого довкіллявого дозволу;

виявлення порушень виконання вимог і умов інтегрованого довкіллявого дозволу;

виявлення підстав для проведення перевірки установки;

підвищення екологічної безпеки виробничих процесів, зменшення екологічних наслідків діяльності промисловості.

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

1. Визначення альтернативних способів

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Альтернатива 1: збереження ситуації, яка існує на цей час.	Збереження ситуації, яка існує на цей час, не вирішує проблеми, не забезпечує досягнення цілей державного регулювання та відповідно не сприятиме прийняттю ефективних управлінських рішень. Цей спосіб не може бути реалізовано, оскільки необхідність прийняття проєкту наказу визначено на законодавчому рівні.
Альтернатива 2: видання проєкту наказу.	Видання проєкту наказу забезпечить виконання законодавчих вимог і встановить чіткі вимоги до форми і змісту звіту оператора установки про дотримання умов інтегрованого довкілля дозволу. Таким чином буде забезпечено наявність єдиного підходу до представлення інформації операторами установки. Однією з переваг обраного способу досягнення встановлених цілей є підвищення прозорості, оскільки дотримання цих вимог є обов'язковим для всіх суб'єктів господарювання.

2. Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей

Оцінка впливу на сферу інтересів держави

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1: збереження ситуації, яка існує на цей час.	Відсутні, оскільки не досягнуті цілі державного регулювання. Має місце правова не врегульованість та невиконання вимог Закону. При збереженні правового регулювання, яке існує сьогодні, проблема не розв'язується, оскільки буде відсутньою можливість здійснення належного контролю за дотримання суб'єктами господарювання умов інтегрованого довкілля дозволу.	Відсутні.
Альтернатива 2: видання проєкту наказу.	Вигоди високі, оскільки видання проєкту наказу забезпечить виконання вимог Закону у частині здійснення належного контролю за дотриманням умов інтегрованого довкілля дозволу і забезпечення єдиного підходу до представлення інформації операторами установки.	Відсутні, оскільки реалізація проєкту наказу не потребує додаткових видатків з державного чи місцевих бюджетів та буде здійснюватися у межах передбачених видатків.

Оцінка впливу на сферу інтересів громадян

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1: збереження ситуації, яка існує на цей час.	Вигоди відсутні. Проблема залишається не вирішеною. Має місце відсутність належного контролю за використанням, виробленням або вивільненням небезпечних речовин в процесі діяльності суб'єктів господарювання та обмеження прав громадськості у захисті їх прав на безпечне навколишнє середовище.	Відсутні.
Альтернатива 2: видання проєкту наказу.	Громадськість матиме впевненість у здійсненні контролю за використанням, виробленням або вивільненням небезпечних речовин в процесі діяльності суб'єктів господарювання, виконання екологічних вимог оператором установки. Забезпечується захист конституційних прав громадськості на безпечне довкілля та мінімізація впливу об'єктів промислового забруднення на довкілля.	Відсутні.

Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання

Показник	Великі	Середні	Малі та Мікро	Разом
Кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання, одиниць*	3000	500	—	3500
Питома вага групи у загальній кількості, відсотків	85,7%	14,3%	—	100

*Примітка: показники кількості суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання, отримані із даних Міндовкілля щодо кількості суб'єктів господарювання, прогнозована кількість суб'єктів господарювання, на яких поширюються норми про видачу інтегрованого довкілцевого дозволу.

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1: збереження ситуації, яка існує на цей час.	Вигоди цього способу відсутні, оскільки проблема залишається не вирішеною.	Відсутні, оскільки наявна на сьогодні ситуація залишається без змін.
Альтернатива 2: видання проєкту наказу.	Створення сприятливих та прозорих умов для контролю за дотриманням умов інтегрованого довкілцевого дозволу і забезпечення єдиного підходу до представлення інформації операторами установки.	Прогнозуються витрати часу для ознайомлення з проєктом наказу – 3 години (124 гривень), на підготовку і складання звіту: за 1 рік – 10 годин, (480 гривень); за 5 років – 2544,3 гривень.

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного балу
Альтернатива 1: видання проєкту наказу.	4	Зазначений спосіб є найбільш доцільним, прийнятним та ефективним і дозволить досягти усіх цілей регулювання, повністю відповідає вимогам законодавства та міжнародних зобов'язань України та забезпечить створення сприятливих та прозорих умов для належного контролю за дотриманням умов інтегрованого довкілцевого дозволу операторами, зокрема виробленням або вивільненням небезпечних речовин в процесі діяльності суб'єктів господарювання.
Альтернатива 2: збереження ситуації, яка існує на сьогодні.	1	Збереження існуючої ситуації є неприйнятною з огляду на необхідність вирішення питання виконання законодавства та міжнародних зобов'язань України та необхідність створення сприятливих та прозорих умов для належного контролю за використанням, виробленням або дотриманням умов інтегрованого довкілцевого дозволу.

Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу
Альтернатива 1: видання проєкту наказу.	Для держави: виконання законодавства та міжнародних зобов'язань України. Створення сприятливих та прозорих умов для належного контролю за дотриманням операторами установок	Для держави: Орієнтовні витрати в перший рік становитимуть 18494,00 гривень. Сумарно за п'ять років – 92470,00 гривень. Для громадян: відсутні Для суб'єктів	Обрання зазначеної альтернативи дозволить досягнути поставлених цілей державного регулювання та відповідатиме

	умов інтегрованого довкілля дозволу. Для громадян: перевірка обов'язків оператора установки за дотриманням операторами установок умов інтегрованого довкілля дозволу означатиме більш безпечне екологічне середовище для громадськості. Забезпечується захист конституційних прав громадськості на безпечне довкілля мінімізації впливу об'єктів промислового забруднення на довкілля. Для суб'єктів господарювання: встановлення чітких вимог та єдиних форм документів в процесі здійснення державою контролю за дотриманням операторами установок умов інтегрованого довкілля дозволу.	господарювання: витрати часу для ознайомлення з проєктом наказу, на підготовку документації становлять: за 1 рік – 624 гривень; за 5 років – 2544,00 гривень.	вимогам законодавства та міжнародних зобов'язань України.
Альтернатива 2: збереження ситуації, яка існує на сьогодні.	Вигоди відсутні, оскільки проблема лишається не вирішеною.	Для держави: відсутні. Для громадян: відсутні. Для суб'єктів господарювання: відсутні.	Не дозволяє досягти цілей державного регулювання. Створює передумови до недотримання виконання умов інтегрованого довкілля дозволу.

Рейтинг	Аргументи щодо переваги обраної альтернативи/причини відмови від альтернативи	Оцінка ризику зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта
----------------	--	---

Альтернатива 1: видання проєкту наказу.	Така альтернатива досягнення цілей державного регулювання сприятиме забезпеченню виконання національного законодавства та міжнародних зобов'язань України, здійснення належного контролю за дотриманням умов виданого інтегрованого довкілльового дозволу.	Зовнішні чинники на дію проєкту наказу у разі його прийняття відсутні.
Альтернатива 2: збереження ситуації, яка існує на сьогодні.	Не дозволить вирішити проблеми, зазначені у розділі І аналізу регуляторного впливу, а також не дозволить досягти цілей державного регулювання.	Вплив зовнішніх чинників на дію проєкту наказу у разі збереження ситуації, яка існує на сьогодні залишається без змін.

V. Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

Для вирішення проблеми, визначеної у розділі І, та досягнення цілей, визначених у розділі ІІ аналізу регуляторного впливу, проєктом наказу передбачено закріпити на рівні нормативно-правового акта вимоги до змісту та форми звіту оператора установки про дотримання умов інтегрованого довкілльового дозволу.

Видання проєкту наказу дасть змогу:

виконати вимоги Закону, зокрема, вимог статті 17 щодо затвердження вимог до змісту та форми звіту оператора установки про дотримання умов інтегрованого довкілльового дозволу;

встановити основні вимоги до змісту та форми звіту оператора установки про дотримання умов інтегрованого довкілльового дозволу;

забезпечити здійснення контролю над дотриманням операторами умов інтегрованого довкілльового дозволу;

створити сприятливі умови для забезпечення прозорості перевірок операторів на предмет дотримання умов інтегрованого довкілльового дозволу;

Заходи, які мають здійснити органи влади для впровадження цього проєкту наказу:

забезпечити інформування громадськості про вимоги проєкту наказу шляхом його оприлюднення в мережі Інтернет – на офіційному вебсайті Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України;

здійснити погодження проєкту наказу із заінтересованими органами виконавчої влади.

VI. Оцінка виконання вимог проєкту регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги

Реалізація регуляторного акта не передбачає додаткових фінансових витрат з коштів державного бюджету.

Витрати на виконання вимог регуляторного акта з боку органів виконавчої влади або органів місцевого самоврядування відсутні, оскільки не запроваджуються нові адміністративні збори і платежі.

Бюджетні витрати, що безпосередньо пов'язані з реалізацією регуляторного акта, відсутні.

Витрати органів державної влади на впровадження регуляторного акта здійснюватимуться за рахунок раціонального використання наявних матеріально-технічних ресурсів та перерозподілу наявних трудових ресурсів у процесі державного управління.

Видання проєкту наказу надасть можливість забезпечити всі сфери інтересів, зокрема таких груп, як суб'єкти господарювання, громадяни, інтереси держави.

Ризику впливу зовнішніх факторів на дію регуляторного акта немає.

Досягнення цілей не передбачає додаткових організаційних заходів. Видання проєкту наказу не призведе до неочікуваних результатів і не потребуватиме додаткових витрат з державного бюджету.

Можлива шкода у разі очікуваних наслідків дії регуляторного акта не прогнозується.

З боку суб'єктів господарювання відсутня необхідність вчинення додаткових дій, окрім помірних витрат на ознайомлення з вимогами регулювання, підготовку і складання відповідних документів.

Тест малого підприємництва (М-Тест) не проводився у зв'язку з тим, що новим регулюванням не передбачено витрат для суб'єктів малого та мікропідприємництва.

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Регуляторний акт запроваджується на необмежений строк.

Регуляторний акт набирає чинності одночасно із Законом, але не раніше дня його опублікування.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта

Прогнозні значення показників результативності регуляторного акта встановлюються після набрання його чинності. Прогнозними значеннями показників результативності регуляторного акта є:

розмір надходжень до державного та місцевих бюджетів і державних цільових фондів, пов'язаних із дією регуляторного акта – не прогнозуються;

кількість суб'єктів господарювання, на які поширюватиметься дія регуляторного акта, – умовно 1 суб'єкт господарювання;

розмір коштів і час, які витрачаються суб'єктами господарювання, пов'язаними з виконанням вимог регуляторного акта – за перший рік

впровадження регулювання складатимуть 624,00 гривень, а загальні витрати за п'ять років – 2544,00 гривень;

Рівень поінформованості суб'єктів господарювання – високий. Проект наказу та аналіз регуляторного впливу розміщено на офіційному вебсайті Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України.

Додаткові показники результативності регуляторного акта:

кількість розроблених та поданих звітів оператора установки про дотримання умов інтегрованого довкіллевого дозволу.

ІХ. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії проекту регуляторного акта

Відстеження результативності регуляторного акта здійснюватиметься Міндовкіллям.

Метод проведення відстеження результативності регуляторного акта – статистичний.

Базове відстеження результативності регуляторного акта буде проведено через рік після набрання чинності регуляторним актом.

Повторне відстеження результативності регуляторного акта буде здійснено через два роки після набрання чинності регуляторним актом.

Періодичне відстеження виконуватиметься раз на три роки з дня закінчення заходів з повторного відстеження.

У разі виявлення нерегульованих та/або проблемних питань на підставі аналізу зауважень та пропозицій державних органів, суб'єктів господарювання ці питання будуть врегульовані шляхом внесення відповідних змін до регуляторного акта.

**Міністр захисту довкілля
та природних ресурсів України**

Світлана ГРИНЧУК

_____ 2025 року